

Z i m a 1962

P r o l e ć e 1963

bilten

**Centra za dokumentaciju i informacije
Saveza likovnih umetnika Jugoslavije**

**VANREDNI PLENUM
POVODOM PETNAESTOGODIŠNJE SAVEZA**

Na VI plenumu u Ljubljani oktobra prošle godine, odlučeno je da se Petnaestogodišnjica našeg Saveza obeleži sazivanjem vanrednog Plenuma Izvršnog odbora i Umetničkog saveta Saveza, koji će biti proširen sa osnivačima Saveza, kao i bivšim predsednicima i funkcionerima Saveza.

Na ovom Plenumu, koji je održan 4. i 5. marta 1963. godine, izvršena je analiza stanja i položaja likovnih umetnika, uloge naših udruženja i Saveza u proteklom godinama, a isto tako i sadašnji problemi i teškoće.

Ovaj Plenum je ukazao kako na rezultate i pozitivna iskustva, koja je naš Savez za ovih 15 godina svoga postojanja postigao, tako i na one štetne pojave koje kočće dalje kretanje likovne umetnosti.

Plenum je pored saopštenja i smernica za budući rad, raspravljao i o nekim pripremama, koje treba izvršiti za pretstojeći VI kongres.

Šestog marta Izvršni odbor Saveza u odvojenoj sednici nastavio je rad i, pored tekućih aktuelnih pitanja iz rada Saveza, raspravljao o predstojećem kongresu Međunarodnog udruženja likovnih umetnika (AIAP-a) u Njujorku oktobra 1963. godine.

S A O P Š T E N J E

**PROŠIRENOG PLENUMA IZVRŠNOG ODBORA
SAVEZA LIKOVNIH UMETNIKA JUGOSLAVIJE**

Izvršni odbor Saveza likovnih umetnika Jugoslavije održao je 4. i 5. marta 1963. godine proširenu plenarnu sednicu uz prisustvo članova osnivača, članova Umetničkog saveta i bivših članova izvršnih odbora Saveza, a koja je bila posvećena petnaestogodišnjici osnivanja. Sumirajući rezultate plenum je konstatovao izuzetni intenzitet likovnog života.

Veliki broj izložbi u zemlji i inostranstvu potvrdio je opseg stvaralačkih mogućnosti jugoslovenskih umetnika. Plenum je ukazao na smisao i mesto savremene jugoslovenske umetnosti u uslovima stvaralačke slobode koja treba da odigra odgovarajuću ulogu u razvitku socijalističke Jugoslavije. Razmatrajući podnete materijale, a imajući na umu stanje likovne umetnosti, plenum je ukazao na niz negativnih pojava i nerešenih problema koji su nastali i još uvek postoje u našem likovnom životu.

O ovim pojavama bilo je i ranije reči na raznim skupovima udruženja i Saveza. Naša udruženja i Savez nisu bili u stanju da bitno utiču na tok događaja uprkos brojnim naporima koji su se u tom smislu i do sada činili.

Rečima predsednika Tita izgovorenim povodom stanja u kulturi i umetnosti stvorena je povoljna atmosfera da se preispitaju stavovi o mestu i ulozi likovne umetnosti u našem društvu.

SA VANREDNOG PLENUMA SAVEZA

U likovnoj umetnosti negativne pojave ogledaju se u nekritičkom prihvatanju nama tuđih i loših uticaja, kako kod izvesnih umetnika tako i kod jednog dela likovne kritike. Iako shvatamo odgovornost koju kao umetnici snosimo, mnogi problemi će ostati otvoreni sve dok se za njihova rešenja ne angažuju svi društveni faktori. Problem je u odnosu umetnosti i društva u ovom značajnom manifestovanju potrebe društva za umetničkim delom i u konkretnim merama koje će ići za uključivanjem umetnosti u život.

Predstoji period uporne borbe na uklanjanju negativnih pojava kako među stvaraocima, tako i u oblasti likovne politike.

Plenum želi da istakne da je u ovom trenutku bilo moguće samo ukazati na dosadašnje teškoće, podvući nerešene tačke programa Saveza, načeti neke stvarne probleme i njihove uzroke. Ostaje da se u složenosti i tempu našeg društvenog kretanja trajno ispitaju svi rezultati i sva zastranjenja koja nastaju u razvoju umetnosti sa dubokim uvažavanjem ličnosti, ubeđenja i dela.

OBAVEŠTENJE REDAKCIJE

U Informativnom biltenu (jesen 1962), posvećenom I skupu slikara Jugoslavije, izostalo je obaveštenje da su referati, koreferati i diskusije sa Skupa objavljeni u izvodima. U ovom broju „Biltenu“ donosimo materijale o radu Društva likovnih umetnika Slovenije.

U sledećem broju objavićemo sve značajnije materijale sa proširenog Plenuma Saveza koji je održan 4. i 5. marta 1963. godine u Beogradu.

PROBLEMI DRUŠTVA SLOVENAČKIH LIKOVNIH UMETNIKA

Društvo slovenačkih likovnih umetnika ovih godina je veoma proširilo svoju delatnost. Glavnu brigu je posvetilo problemu izgradnje novog Jakopičevog paviljona i s njim nužno povezanog proširenog programa Društva. O tom svom delovanju je Društvo već nekoliko puta obavestilo našu javnost. Najpre sa Spomenicom, koju smo štampali i slali nadležnim političkim i kulturnim forumima. Iz nje bih citirao samo dva pasusa:

„Društvo slovenačkih likovnih umetnika (broji danas 197 članova, od toga veliki broj aktivnih umetnika, koji su stekli ugled u zemlji i inostranstvu i time pomogli u afirmaciji velikog kulturnog ugleda naše socijalističke domovine), danas nema ni svoje upravne prostorije, a kamoli prostorije koje bi odgovarale zadacima savremene društvene i javne delatnosti, što je u poređenju sa društvima ostalih umetničkih grana u Sloveniji i sa udruženjima likovnih umetnika u drugim republikama jedinstven primer.

Pri tako povećanoj umetničkoj, stručnoj i društvenoj delatnosti i pored ostalih zadataka koje bi trebalo Društvo slovenačkih likovnih umetnika da obavlja u buduću, oseća se velika potreba za jednim domom likovnih umetnosti kod nas. Zbog kulturno-istorijske tradicije starog paviljona, taj novi dom bi trebalo da nosi ime „Jakopičev paviljon“.

Na ovu spomenicu smo primili brojne odgovore i saglasnosti s našim planovima. Inicijativni odbor za izgradnju Doma likovne kulture je izradio opširan program novog paviljona, umnožio ga i poslao ga predstavnicima našeg političkog i kulturnog života.

Kulturno-istorijski značaj, koji je imao — sada već bivši — Jakopičev paviljon, nije bio samo u tome, što je odgovarao praktičnim problemima, već je u svoje vreme predstavljao kulturni spomenik slovenačke likovne svesti, koji je građen kao paviljonski i arhitektonski značajna građevina, delo jednog od najistaknutijih slovenačkih arhitekata, Fabiani.

Pored toga što je prihvatio i nastavio za nas tako dragocenu Jakopičevu poruku, program Društva u vezi sa novim izložbenim i društvenim prostorijama trebalo bi da ima odgovarajuće široko obeležje u današnjem vremenu.

Navešću nekoliko pasusa iz izveštaja, koji je u ime radne komisije Pripremnog odbora za izgradnju Doma likovne kulture podneo na plenumu Društva slovenačkih likovnih umetnika u Mariboru, drug Zoran Didek.

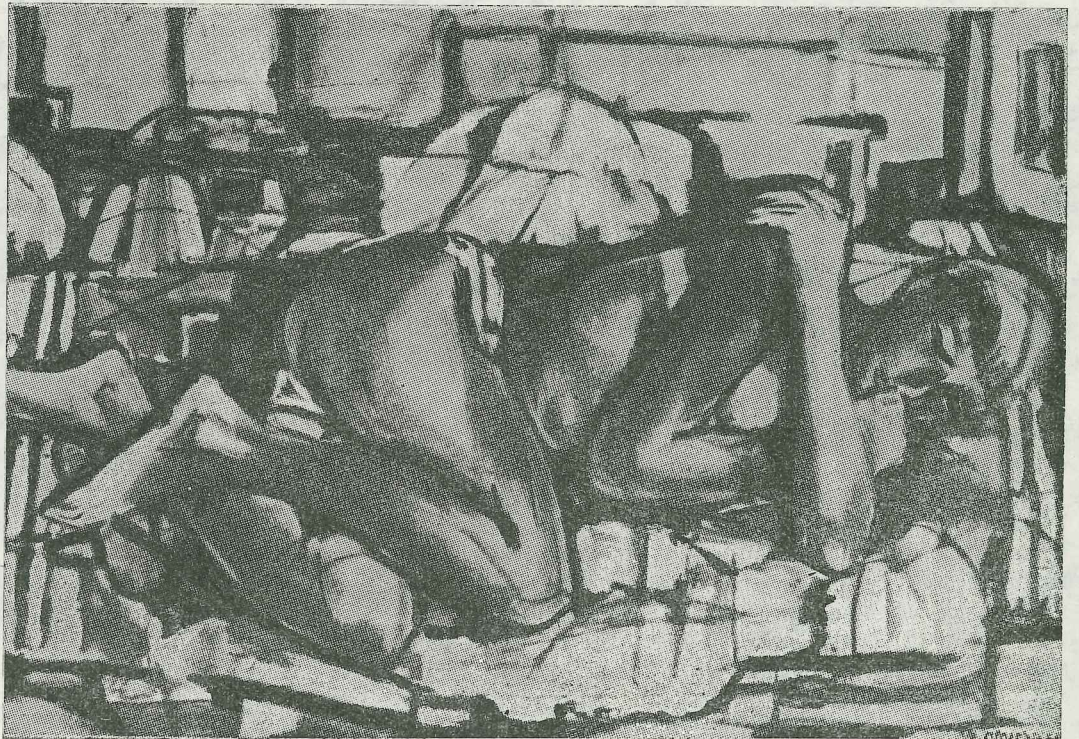
„Odgovornost, koju oseća Pripremini odbor zajedno sa Upravom Društva likovnih umetnika ogleda se u tome, da saglasno rešavaju kulturno-umetničku problematiku tako, da ne bi bila propuštena ili nesagledana ni jedna komponenta u raščišćavanju društvene uloge likovnih umetnika. Jedno je sigurno, da između 197 članova koji su ili koji još aktivno učestvuju na raznim poprištima umetničkog angažovanja, ne može da postoji ni jedan koji bi, nakon trezvenog rasuđivanja, ocenjivao potrebu za izgradnjom Doma likovne kulture „Richard Jakopič“ drukčije od jedinstvenog organizovanog nastupa članova u razvoju i zaštiti naprednih oblika umetničkog učestvovanja, kao i u organskoj nužnosti ujedinjavanja članova i njihovih interesa.

Plenum u Mariboru, na kome su podneli opširnije izveštaje i predsednik Umetničkog saveta druga Riko Debenjak, potpredsednik Društva drug Ive Šubic o „Likovnoj reviji“, sekretar Društva, drug Viktor Snoj, član Pododbora Slovenačkih likovnih umetnika Manibor, drug Polak, predsednik Umetničke zadruge, drug Jakob Bazelj, o ulozi Slovenačkih likovnih umetnika u likovnoj pedagogici, drug Kranjc, itd. je nakon opširne diskusije, odredio smernice za buduću rad Društva.

Diskusija je potvrdila slaganje članstva sa dosadašnjim radom Uprave i pozdravila živu aktivnost Društva na svim problemima iz likovne i društvene oblasti.

Prije nego što bih govorio o zaključcima i programu Društva, spomenuo bih još jednu, rekao bih specifičnu delatnost DSLU u zadnje vreme, koja zadire duboko u danas vrlo aktivni problem umetnika i društvene zajednice. Ta delatnost teži za formiranjem kulturnih centara van Ljubljane i za povezivanjem već postojećih i tek nastupajućih. Ova potreba za tešjim kontaktima nastaje svesno iz strukture naše društvene stvarnosti.

Tako je nekolicina naših članova Uprave DSLU bila pozvana sredinom januara ove godine u Škofju Loku. Pozvalo nas je rukovodstvo Loškog muzeja. Oni su želeli da od nas dobiju podatke u vezi sa

Nikolaj Omersa ŽENSKI AKT

adaptacijom prostora u Loškom gradu za umetničku galeriju i stalnu izložbu. Tamo smo bili prijatno dirnuti iskrenom saradnjom između članova Društva i političkih predstavnika sreza i grada. Napravili su svoj program koji je bio u skladu sa velikom kulturnom tradicijom na likovnom području ovoga kraja, slikara iz Poljanske doline: od Ažbe-a, Šubica, preko impresionista, koji su izabrali Škofju Loku za svoj slovenački Barbizon, do savremenika. Bilo je govora o lokalnoj specifičnosti koju bi imala ova galerija i o odabranom programu izložbi, koje bi sa odgovarajućim vodičima i kroz predavanja pokušale da zainteresuju javnost za savremeno likovno stvaranje. U vezi ovih izložbi raščišćevali bi se problemi kiča i davale informacije ustanovama, tvornicama i preduzećima o eventualnom otkupu likovnih radova.

Ističemo Slovenj Gradec sa svojom uspešnom izložbenom politikom.

Kada je DSLU izrazilo želju, da bi organizovalo svoj plenarni sastanak u Mariboru, članovi Pododbora Maribor i ondašnji politički faktori su prihvatili ovaj predlog sa odobravanjem i pružili nam svu pomoć. Saznali smo da Maribor, kao naš najveći industrijski centar, ima nameru da izgradi savremeni izložbeni paviljon. Smatramo, da ovim Plenumom u Mariboru manifestujemo naše zadovoljstvo i

priznanje. Završetku Plenuma prisustvovali su predstavnici političkog i kulturnog života Maribora i sa velikim razumevanjem su prihvatili naša stremjenja i zaključke.

Hteo bih da navedem nekoliko reči iz završnog govora predsednika Saveta grada, druga Markiča: „Veoma smo srećni i zadovoljni, što je ovo zasedanje likovnih umetnika održano u Mariboru. To ima za našu severnu metropolu svakako dvostruki značaj. Prvo, da se time ukazuje pažnja i priznanje na području likovne umetnosti u ovom predelu naše Republike, i drugo, da ova skupština predstavljala podstrek i polet za buduću rad i napredak na ovom planu naše društvene kulture, kojoj se usled objektivnih, pa i subjektivnih razloga nije posvećivalo dovoljno brige. Time ne mislimo reći, da će preko noći nastupiti „cvetajuće proleće“, ali hoću naglasiti, da ćemo udruženim snagama, rukom u ruci, međusobnim razumevanjem, i u skadnoj materijalnoj pomoći, moći da nađemo rešenje za

ove probleme u okviru naše celokupne društvene politike. To nije samo naš zadatak, to je nešto više: to su ciljevi naše socijalističke stvarnosti i našeg razvitka“.

Na Mariborskom plenumu, na želju članova Društva slovenačkih likovnih umetnika, bila je prihvaćena odluka-zaključak, da se osnuje nov pododbor Društva u Celju. U tom cilju smo pozvani u Celje, a takođe i zbog toga, da na licu mesta razgovaramo o svim problemima koji dodiruju likovne prilike. Najinteresantnija za nas je opet bila sama likovna situacija Celja u vezi sa zanatsko-umetničkom tradicijom i industrijom ovoga grada i sa potrebama za oplemenjavanje industrijskih artikala njihove metalne, staklarske, zlatarske i keramičke proizvodnje. U toku zasedanja, na kome je prisustvovao, na poziv DSLU, i predstavnik Društva slovenačkih likovnih umetnika primenjenih umetnosti, drug Niko Kralj, došlo se do značajnih zaključaka, pored ostalog, o važnosti saradnje između likovnih umetnika i umetnika industrijskog oblikovanja i o velikoj potrebi za izložbama ove vrste u saradnji sa našom industrijom. U Celju nameravaju da otvore galeriju, koja bi prikazivala razvitak takve delatnosti. Pored toga nameravaju da ustanove Centar za oblikovanje, kao da i adaptiraju pogodnu prostorije za umetničke izložbe.

Smatramo, da je iznad svega potrebno, da upoznajemo našu najširu javnost sa dostignućima našeg likovnog stvaranja, a posebno bi bilo potrebno intenzivnije likovno vaspitanje u našim školama, kao i likovno vaspitanje celokupne naše javnosti. U ovom napisu nisam nameravao da govorim o problemu odnosa publike prema savremenoj likovnoj umetnosti; mislim da bi ovakva akcija Društva i svih njegovih članova mogla da urodi pozitivnim rezultatima.

Iz zaključaka Mariborskog plenuma nameće se potreba za širom i aktivnijom saradnjom članova Društva, kao i za novim organizacionim metodama, koje bi trebalo da sadrži novi Statut Društva likovnih umetnika. Plenum je u vezi sa tim primio veći broj zaključaka. Spomenuo bih i analizirao samo neke najvažnije.

Plenum stoji na stanovištu, da se izgradi nov Jakopičev paviljon sa proširenom delatnošću, koji sadrži već izgrađeni elaborat DSLU.

Plenum odobrava stav, da DSLU nema nikakve veze sa adaptacijom prostorija na Mestnom trgu 25 u Ljubljani, koje bi nadoknadile funkciju Jakopičevog paviljona, a najmanje da one nose njegovo ime.

Plenum smatra, da je DSLU jedini moralni naslednik institucije, koju je postavio Rihard Jakopič.

Plenum predlaže Upravnom odboru, da se sastane sa predstavnicima Socijalističkog saveza Centar i razmotri mogućnosti saradivanja pri upravljanju eventualnom

novom galerijom, odnosno svim izložbenim prostorijama u Staroj Ljubljani.

Plenum predlaže Upravnom odboru DSLU, da u bližjoj budućnosti organizuje fond za izgradnju novog Jakopičevog paviljona.

Plenum stoji na stanovištu da se sva sredstva koja su određena kao naknada za porušen Jakopičev paviljon, stave u fond za izgradnju novog Jakopičevog paviljona, a da se nikako ne upotrebe za bilo kakvu adaptaciju.

Društvo pruža svu podršku Društvu likovnih pedagoga u njegovoj akciji za kontinuiranu likovnu nastavu na opšte obrazovanim školama. U tom cilju treba da se sastavi zajednička rezolucija DSLU i likovnih pedagoga, jer su sve dosadašnje akcije i nastojanja u tom pravcu bila bezuspešna.

Plenum se ne slaže sa izložbenom politikom pojedinih naših galerijskih ustanova, koje su u poslednje vreme prikazivale našim građanstvu nekalitete izložbe inostranih slikara, sa kojima se članovi DSLU ne mogu slagati i koje su bile vezane velikim materijalnim troškovima, takođe ni sa izložbama bez odgovarajuće reciprocnosti.

Plenum predlaže Upravnom odboru DSLU, da uspostavi kontakt sa izdavačkim preduzećima u cilju izdavanja malih džepnih edicija sa područja likovnih umetnosti. Društvo bi preko Umetničkog saveta koordiniralo ovu delatnost sa izdavačkim preduzećima.

Tome bih dodao, da Državna založba, vodi svoju posebnu izdavačku politiku likovnih edicija, dakle, DSLU je u sporazumu sa Mladinskom knjigom, koja bi svake godine izdala više malih monografija savremenih likovnih umetnika sa oko dvadeset reprodukcija, među njima i nekoliko u boji, i tako za nekoliko godina ekspeditivno prikazala našu likovnu delatnost.

DSLU je u protekloj godini počelo sa izdavanjem svoje likovne revije, koja je, nadamo se, prebrodila početne teškoće pa će u buduće redovnije da izlazi.

Pošto ne stižem da nabrojim i komentiram i ostale, takođe važne zaključke, završio bih sa završnim rečima svoga referata koji sam podneo na Mariborskom plenumu:

„Svesni smo, da je naš najvažniji rad u ateljima i u takvom miljeu, koji stvara podesnu atmosferu i mogućnost koncentracije za najveći uspon naših umetničkih sposobnosti. Vrlo dobro znamo, da je za umetničko stvaranje nužan mir i kontemplativna tišina. Svi to znamo i možda će neko reći, zašto se bavite stvarima, koje bi umesto nas mogao da rešava neko drugi, a vi upotrebite dragoceno vreme za svoj rad. Zaista je tako! Ali: Društvo a time i pojedini članovi dospeli su zbog suviše kontemplativnosti i premale društvene i javne aktivnosti u zamalo potpunom ovisan i podređen položaj, koji često osakaćuje njihovo umetničko stvaralaštvo...”

France Mihelič

NOVI STATUT I PERSPEKTIVE RADA DSLU

Pojavom radničkog i društvenog upravljanja počela je snažno da se razvija i duhovna revolucija, koja se ogleda u tome, što sve veći broj ljudi pokušava da proširi svoj duhovni horizont i da se na taj način osposobi za što konstruktivniju društvenu delatnost. Savremenom čoveku je neophodno, da neprestano obogaćuje svoje znanje te da se time osposobi za aktivnu stvaralačku delatnost u mehanizmu društvenog upravljanja. Aktivni društveni rad počeo je da budi u radnim ljudima potrebu za potpunijim duhovnim životom.

Takav razvitak postavio je pred DSLU nove zadatke koji pre rastaju okvir dosadašnjeg statuta Društva koji potiče iz vremena, kada se ove potrebe još nisu pokazivale u tako nužnom obliku. Ako ih ukraćko nabrojimo, mogli bismo ih formulisati ovako:

Društvo mora proširiti i produbiti svoju ulogu pre svega na estetsko-vaspitačkom području. Ono mora da poveća izložbenu aktivnost svojih članova, da ustanovi nove pododbore Društva prijatelja likovnih umetnosti, da se poveže sa društvenim organizacijama čiji se zadaci podudaraju sa delatnošću Društva, kao napr. Savez Sloboda, muzeji i galerije, RTV, Društvo likovnih umetnika primenjenih umetnosti, Društvo likovnih pedagoga i slično.

Takva proširena delatnost iziskuje unutarnju reorganizaciju samoga Društva i promenu statuta, koji mora da usmerava i podupire delatnost članova; to iziskuje pored intenzivnog stvaralačkog rada i povećano teorijsko-stručno obrazovanje, slobodnu diskusiju članova o estetsko likovnim problemima; traži povećanu brigu Društva za radne uslove članova, pre svega brigu za ateljee i brigu za izložbene prostorije. Treba da se zaštiti likovno stvaralaštvo s obzirom na istic koji se više pojavljuje itd. Zadatka, dakle, više nego dovoljno. Već jedan površan pogled ukazuje na to, da su oni međusobno povezani do takve mere, da je teško reći koji je važniji. Ipak ima nekoliko problema, koji su iz perspektive članova tako bolni i nužni, da zahtevaju naročito pažljivo i brižno proučavanje i rešavanje. Jedan od prvih i najtežih problema za veći broj likovnih stvaralaca Slovenije i Jugoslavije je problem radnih prostorija, slikarskih i vajarskih ateljea.

U programu za izgradnju novog doma likovne kulture zadaci društva su ovako formulisani:

1. briga za organski razvoj slovenačkog likovnog umetničkog razvoja,
2. uvođenje samoupravljanja članstva (197 članova) i
3. povezivanje sa drugim društvenim, privrednim i političkim institucijama, kod nas i u drugim republikama.

Logičan i organski razvoj Društva moguć je samo onda, ako Društvo ima vlastite prostorije kao što ih imaju sva ostala društva. Čvrstina i baza Društva biće obezbeđena, ako Društvo uvede samoupravni sistem u svim područjima svoje delatnosti, a pre svega u strukturi samog Društva.

„Novim, dalekosežnim promenama u privredi, novim sistemom raspodele, rekao je drug Kardelj na II plenumu SSRN, stvorili

smo bazu na kojoj moramo da razvijemo socijalnu, kulturnu i ostalu nadgradnju, koja će pomoći radnom čoveku u fabrici i ustanovi”.

A DSLU nema svoje prostorije, što sprečava uspešno samoupravljanje i društveno povezivanje sa stvarnošću. Onemogućena mu je briga za kadrove i za razvoj delatnosti članstva, a povezivanje sa ostalim institucijama sa kojima će Društvo morati da saraduje i da redovito koordinira rad, nije moguće u takvom obimu, kao što bi to bilo potrebno.

Na molbu Saveza Slobode Slovenije odazvalo se već sedam članova Društva sa osamnaest tema za predavanje iz likovne problematike, koje će održavati na zahtev i prema potrebama Sloboda. Društvo se nada, da će se saradnja sa Savezom Slobode Slovenije razviti na svim područjima likovnog vaspitanja odraslih i omladine. Pomoću svojih članova, koji su zaposleni kao likovni pedagozi u svim većim krajevima Slovenije, Društvo će moći da koordinira delatnost sa delatnošću mesnih Sloboda u formiranju i rukovođenju likovnih krugova (sekcija), organizovanju izložbi, obezbeđenju stručnih vodiča na izložbama, u seminarima, prikazivanju reprodukcija, komisijama za likovno vaspitanje itd.

Sa Društvom likovnih umetnika primenjenih umetnosti Slovenije Društvo pokušava da koordinira delatnost naročito na području industrijskog oblikovanja. Na osnivačkom sastanku pododbora DSLU u Celju, koji je formiran na zajednički zahtev oboju društva, predstavnici oboju društva dogovorili su se sa predstavnicima industrije i zanatstva o potrebama oplemenjavanja proizvoda metalne, staklarske, zlatarske i keramičke proizvodnje. Saradnja oboju društva uz razumevanje sreskih vlasti i proizvođača u industriji i zanatstvu, obećava, da će se u Celju razviti snažan centar za industrijsko oblikovanje.

U saradnji sa Društvom likovnih pedagoga Slovenije DSLU pokušava da postigne rehabilitaciju likovne nastave u opšte obrazovanim školama, koja je poslednjom školskom reformom smanjena na jedan čas nedeljno. Društvo smatra, da je takvim odnosom prema estetskom vaspitanju omladine, zajednici naneta nepopravljiva šteta, jer se na taj način zanemaruje vaspitanje stvaralačke komponente deteta, a osnova mu je imaginacija.

Pored toga Društvo će, u dogovoru sa izlagačkim preduzećem „Mladinska knjiga”, početi, kao što je predviđeno, sa izdavanjem potrebnih džepnih publikacija već iduće godine.

Sva ova proširena delatnost Društva uzeta je već u obzir u nacrtu novoga statuta. Predložena je nova, samoupravna organizaciona struktura, koja će omogućiti neposrednu akciju svakog člana u jednoj od osnovnih sekcija Društva, kao napr. u slikarskoj, ilustratorskoj, grafičkoj, vajarskoj itd. Izabrani predstavnici ovih sekcija sačinjavaju upravni odbor, a na godišnjoj skupštini biraće se samo predsednik i Umetnički savet. Saradnja na izložbama zasnivaće se na ličnom izboru i odgovornosti za izložbene radove. Da bi život društva bio što življiji, Nacrt statuta preporučuje formiranje grupa po stilskim i iznajažnim srodnostima unutar Društva i sekcija. Upravni odbor ostaje više kao koordinaciono i posredničko telo i delatnost društva će na taj način sasvim dobiti na elastičnosti a izgubiće na uniformnosti koja je dosada paralizovala rad članova. Do Godišnje skupštine u proleće 1963. godine

U društvu su prikrivene unutrašnje rezerve, koje će Društvo Nacrt statuta biće uručen članovima na ocenu i dopunu. pokušati da probudi i pokrene do punijeg razmaha u korist samih članova i društvene zajednice.

Milan Butina

REFORMA ŠKOLSTVA I SISTEMATSKO LIKOVNO VASPITANJE OMLADINE

U našem vremenu društvenih promena postajemo sve svesniji od kakvog je značaja vaspitanje, bilo to u školi ili van nje, za uspešno i harmonično uključivanje mladih ljudi u društvo. Zbog toga intenzivno tražimo nove oblike vaspitanja, upoznavanje dečje psihe koja bi nam omogućila, da što bolje pripremimo omladinu za uspešan budući rad. Razumljivo je da u tom traženju svaka grana nauke naglašava svoje mogućnosti i pokušava da za sebe dobije što više školskog vremena za temeljitu prorađenu materije. Ali pri tome često zaboravljamo, da je čovek jedinstvena celina, da nema matematičkog, tehničkog ili likovnog čoveka, već da je on samo jedan jedini i da su sve te grane samo izraz određenih strana te celine. Sve ljudske delatnosti imaju svoje poreklo u istoj osnovnoj potrebi da se živi i oblikuje život shodno visini znanja i mogućnosti, koje nameću potrebe i razvoj.

Kada pogledamo problem vaspitanja sa takvog šireg aspekta, javlja nam se ono u sasvim drugom svetlu. Moramo iskoristiti svaku priliku, koja nam omogućuje da pružimo detetu što više saznanja u obliku njemu što razumljivijem i pristupačnom, koje će moći korisno da upotrebi u svom kasnijem društvenom delovanju. I u tome može mnogo da nam pomogne upravo likovno vaspitanje, koje pomaže u oblikovanju svesti.

Čovek je po svojoj ljudskoj suštini prema svetu otvoreno biće, što znači da prima iz svoje okoline mnoštvo nadražaja i saznanja, koja mora srediti, da bi mogao pravilno da reaguje na zbivanja oko sebe. Iz razloga da osnovne delatnosti današnjeg društva imaju isto poreklo, moramo da uvažimo i iskoristimo u vaspitanju dece do maksimuma mogućnosti, koje pružaju stepeni razvijenog ljudskog duha. U doba, kada se dete najviše razvija — otprilike od treće pa do desete godine — razvijaju se kod njega moždani centri i time osetljivost primanja i rezonovanja. U svetlu bioloških činjenica postaje nam tek jasno, kako je jako značajno vaspitno sredstvo likovno vaspitanje. Za dete u predpubertetno doba je likovno izražavanje telesna i psihička potreba, jer mora da sredi strahovitu navalu objektivne istine, koju prima preko očiju u svoju unutrašnjost. I najlakši i najprirodniji način sredivanja je u tome, da ga uobličimo (objektiviziramo). Likovna delatnost dece znači sredivanje i utemeljivanje odnosa prema stvarnosti, što u izražajnim procesima znači kreaciju.

Smisao likovnog vaspitanja je u tome da pomaže detetu da organizuje sve to mnoštvo saznanja. Nije pak svedjedno, kako mu ono pomaže u tome, jer vaspitač mora da poznaje zakonitost razvoja dečijeg likovnog izražavanja. Zbog toga mora da bude stručno obrazovan. Međutim, vaspitač ne može da izvrši svoje zadatke, ako mu je dato premalo vremena. U sadašnjoj situaciji, već samo tehničke pripreme iziskuju za sebe skoro polovinu raspoloživog vremena. O ozbiljnom stručnom radu, dakle, ne može biti ni govora, ni u smislu pomoći u organizaciji viđenih utisaka, a kamo li u vaspitanju kreativne mašte, što je drugi osnovni cilj likovnog vaspitanja. Bez te mašte ne možemo ni da zamislimo nikakvog stvaraoca, ni na umetničkom, ni na naučno-tehničkom području.

Komunalno finansiranje kulturnih delatnosti, pa preno tome i likovne, znači u poređenju sa dosadašnjim više ili manje centralizovanim, veliki napredak, ali s druge strane pak, nalaže društvu nove zadatke. Zbog nasleđene kulturne neupućenosti širokog sloja naroda na likovnom području, sudbina naše likovne kulture postaje sve više zavisna od masovnog li-

kovnog vaspitanja ljudi, koji će u uslovima komuna odlučivati o uslovima kulturnog uzdizanja.

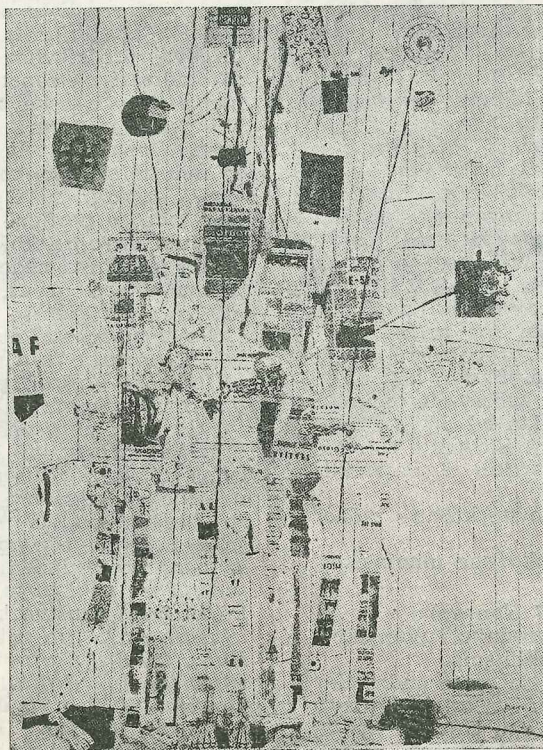
Najuspešnije likovno vaspitanje je vaspitanje mladih ljudi. Uspešno masovno likovno vaspitanje zbog toga nije moguće bez elementarnog školskog likovnog vaspitanja, koje bi moralo da bude elementarnog opšteg obrazovanja svakog čoveka.

Reforma školstva je u suprotnosti sa prvobitnim osnovnim načelima o reformi, koja su garantovala ravnopravnost svih nastavno-vaspitnih područja u obaveznoj školi. Reformom je praktično onemogućeno likovno vaspitanje mladih generacija posle 11 godina starosti s tim što je već i u višim razredima osmogodišnje škole snižen broj časova likovne nastave ispod pedagoškog i tehničkog minimuma.

Na srednjem stepenu školovanja imamo u Sloveniji samo jednu specijalizovanu likovnu školu (srednja škola za oblikovanje). Predviđeni teorijski predmet o likovnoj umetnosti (istorija umetnosti i likovna teorija), koji nameravaju da uvedu u dva razreda reformirane gimnazije sa jednim časom nedeljno, ne može zagaranтовati kontinuirano likovno vaspitanje na osnovu sposobnosti likovnog izražavanja od 11 godine starosti pa do više škole.

Savez likovnih umetnika Jugoslavije, DSLU, Savez likovnih pedagoga Jugoslavije i Društvo likovnih pedagoga Slovenije su na svojim kongresima, godišnjim skupštinama i plenumima već često apelovali na savezne, republičke i opštinske savete za školstvo te pokušavali postići drugačije stanovište likovnog vaspitanja i u ličnim kontaktima sa funkcionerima Saveta za školstvo, ipak dosada bez uspeha.

U svetlu ovih činjenica, Plenum DSLU, koji je održan februara 1962. u Mariboru, zaključio je da podupre Društvo likovnih pedagoga Slovenije u njenoj akciji za kontinuirano likovno vaspitanje u opšte obrazovanim školama. DSLU preporučuje Savetu za kulturu i prosvetu NRS, da prouči predlog Društva likovnih pedagoga Slovenije, sa kojim se u potpunosti slaže.

Gabrijel Stupica
FIGURE SA LAMPIONIMA

Društvo smatra da je sadašnje stanje u likovnom vaspitanju za zajednicu štetno, jer se na taj način zapostavlja vaspitanje omladine na ogromnom području likovne kulture uopšte. Pomoć detetu u gore spomenutom smislu i kasnije estetsko vaspitanje, koje bi omladini otvorilo riznice likovnog stvaralaštva, je jedna od osnovnih dužnosti zajednice. Time se njemu nudi neiscrpan izvor saznanja i duhovni potstrek koji čovek nikad ne može da izgubi, već iz kojeg može da crpi čitavog života. Odbaciti te mogućnosti, koje pruža likovno vaspitanje značilo bi osiromašenje čoveka, jer bi mu na taj način oduzeli deo stvaralačkog nasleđa čovečanstva. To je ono što likovno vaspitanje doprinosi današnjoj tehničkoj civilizaciji, jer pre svega čovečnost (humanost) čiji nedostatak upravo u našem vremenu tako osećamo i koja radu i stvaralaštvu određuje smisao i vrednost.

Predlažemo ponovo sledeće:

1. Uvesti u svim razredima osmogodišnje škole po dva spojena nastavna časa za likovnu nastavu.
2. Uvesti u gimnazije bar po jedan čas likovne nastave sa sadržajem, koji je predviđen u Prednarcu nastavnog programa za gimnazije.
3. Uvesti na gimnaziji praktičnu likovnu nastavu kao neobavezan predmet (ne samo kao sekciju).
4. Ustanoviti mrežu srednjih škola sa većim naglaskom na likovnu nastavu, sa značajem bivše realke kao osnove za srednje i visokokvalifikovane kadrove svih struka (grana) kojima treba likovno izražavanje (likovni umetnici, inženjeri, industrijsko oblikovanje, učitelji, biolozi, geografi, lekari itd.).

Pozivamo sve odlučujuće faktore u školstvu, da naše predloge razmotre, o njima raspravljaju i ukoliko se sa njima ne slažu, obrazlože svoje eventualno drugačije stanovište kroz javnu raspravu.

USPESI U RADU UMETNIČKOG PAVILJONA U SLOVENJ GRADECU

Umetnički paviljon u Slovenj Gradecu predstavlja u jugoslovenskim okvirima pojam i primer za ugled. Jedno malo mesto, daleko od ekonomskih jakih kulturnih centara, s određenim planom je razvilo živu i intenzivnu likovnu politiku. Na temelju skromne umetničke tradicije, u okvirima dva mala muzeja, Slovenj Gradec je postao inicijator susreta kvalitetnih umetničkih ostvarenja iz cele naše zemlje. Na taj način građani ovog malog grada imali su tokom poslednjih godina prilike da vide ne samo veoma značajne umetnike i kolekcije iz Slovenije, već i umetnike iz Koruske, zbirke grafika, umetnike iz Srbije i Vojvodine, izložbe primenjene umetnosti, zatim Krstu Hegedušića, a Slovenj Gradec je bio i suorganizator jedne retke tematske izložbe — „Suma u likovnoj umetnosti“.

Za ove značajne rezultate imaju prvenstveno zaslugu rukovodioci ove komune. Ova komuna inače spada u one retke gradove u zemlji, u kojoj se najveći procenat od sredstava izdvaja za kulturne potrebe. Međutim, ne bi se moglo govoriti o svim ovim rezultatima da u Slovenj Gradecu ne radi slikar, veliki entuzijasta, Karel Pečko. Njegov rad i zalaganje je svestrano. On je inicijator i organizator svih ovih aktivnosti, ali on je i jedan od najpoznatijih likovnih pedagoga u zemlji, čovek koji je ne samo doprineo unapređenju likovnog vaspitanja svojih sugrađana, nego je jedan od najzapaženijih likovnih pedagoga u našim školama. Otuda svaki uspeh ovog izuzetnog mesta u našoj zemlji treba vezati za ime skromnog čoveka, Karela Pečka.

Izložbe u zemlji

BEOGRAD

U salonu Moderne galerije od 25. septembra do 21. oktobra bila je izložba slovenačke umetnosti iz fundusa galerije, a od 25. oktobra do 15. novembra samostalna izložba zagrebačkog slikara Ordana Petlevskog. U novembru od 22 do 12. decembra bila je samostalna izložba slika profesora Ivana Tabakovića, a krajem decembra, od 21 do 13. januara izlagao je slikar Pedja Milosavljević. U velikoj sali Kulturnog centra Beograda, od 1 do 18. novembra bila je organizovana izložba karikatura „Ježa“, a od 24. novembra do 4. decembra izložba tapiserija slikara Marinka Benzona, izlagao je 24 komada. U maloj sali u drugoj polovini novembra bila je organizovana izložba pod nazivom „Novi oblici naturalizma i relacionizam“, na kojoj je bilo izloženo 51 delo. Od 27. novembra do 6. septembra izlagala je 22 crteža beogradska vajarka Vida Jocić.

U Domu kulture „Zapadni Vračar“, od 15. septembra do 10. oktobra bila je samostalna izložba slika Mila Dimitrijevića, na kojoj je izložio 16 radova. U galeriji Doma JNA bila je otvorena od 29. septembra do 9. oktobra samostalna izložba slika Frana Simunovića, slikara iz Zagreba. U oktobru su bile dve izložbe, od 11. do 21. izlagao je ljubljanski vajar Batić, od 23. do 31. izlagali su skopski umetnici: Vančo Georgijev, Spase Kunovski, Petar Mazev i Bora Mitrižski. Od 3. do 10. novembra bila je samostalna izložba slika malog formata Petra Lubarde. U drugoj polovini novembra, od 15. do 2. decembra izlagao je Frano Kršinić, vajar iz Zagreba. Tokom decembra meseca organizovane su dve izložbe, od 5. do 15. decembra izložba likovnih umetnika sa Rijeke: Zdenko Balabanić, Jakov Smokvina, i Antun Žunić, a od 18. decembra do 2. januara, samostalna izložba Jovana Soldatovića, vajara iz Novog Sada. U „Ateljeu 212“, od 6. oktobra do 15. novembra izlagali su članovi kluba za sintezu umetnosti Leonid Sejka i Ljuba Popović, slikari, po 7 eksponata. Od 15. novembra do 15. decembra izlagao je akvarele Miloš Olujic.

U izložbenom paviljonu na Malom Kalemegdanu, od 30. septembra do 10. oktobra, bila je izložba grupe srpskih umetnika „Lada“. Izlagalo je 12. slikara i 2 vajara. Od 11. do 20. oktobra bila je izložba „Dete u delima savremenih likovnih umetnika“, dvadeset i sedam slika i 23 skulpture izlagalo je 19 slikara i 14 vajara. U novembru, od 10. do 20. bila je XXXIV izložba ULUS-a na kojoj je 76 slikara izlagalo 76 slika. Od 21. do 30. bila je izložba sitne plastike i grafike ULUSA, izlagalo je 27 vajara i 7 grafičara, 50 skulptura i 17 grafika.

U Umetničkoj galeriji ULUSA, od 1. do 10. oktobra bila je samostalna izložba slika Dušana Milovanovića, sredinom oktobra, od 11. do 20. bila je izložba slika Ljubodraga Jankovića, a krajem oktobra, od 21. do 30. izložba slika Bože Frođanovića. U novembru, od 1. do 10. izlagala je skulpture Mira Kujundžić-Letića, od 11. do 20. izložba slika Milana Berbuća i Vesne Sokolić iz Zagreba, od 21. do 30. izložba skulpture Mire Jurišić-Krković.

BITOLJ

Od 20. septembra do 5. oktobra bila je izložba DLUMA na na kojoj je 26 slikara izlagalo 47 radova i 7 vajara 9 radova.

VUKOVAR

U Gradskom muzeju bila je od 17. do 24. novembra izložba plaketa i medalja, bilo je izloženo 78 radova.

VARAŽDIN

U Gradskoj galeriji od 29. novembra do 14. decembra, bila je XVI izložba slikara i kipara Hrvatskog i zagorja i Medumurja, u čast Dana Republike, izlagalo je 17 umetnika 38 radova.

ZADAR

U Gradskoj loži bila je od 20. decembra do 5. januara izložba slika Jerolima Mišea.

ZRENJANIN

U Narodnom muzeju, od 23. decembra do 23. januara bila je izložba slika profesora Ivana Tabakovića, na kojoj je izložio 32 slike.

ZAJEČAR

U Narodnom muzeju, septembra meseca, bila je izložba slika Miodraga Petrovića, slikara iz Beograda, na kojoj je izložio 24 dela.

ZAGREB

U salonu ULUHa, od 16. do 30. oktobra, bila je samostalna izložba slikara Nikole Mucavca, na kojoj je izlagao 19 ulja. U novembru, od 16. do 30. bila je izložba crteža vajara Ante Starčevića, na kojoj je bilo izloženo 24 crteža. Od 4. do 15. decembra bila je samostalna izložba slika Steve Biničkog, na kojoj je izložio 18 radova; Od 16. do 30. decembra bila je izložba slika Jakova Pavića, izlagao je dvadeset i jedan rad u ulju.

U salonu LIKUM, od 1. do 15. oktobra bila je izložba intarzije Ante Zupana na kojoj je izložio 19 radova. Od 3. do 15. decembra bila je prva samostalna izložba slikarke Djurdjene Haramije-Zaluški, na kojoj je izložila 23 rada.

U Umetničkom paviljonu od 27. novembra do 20. decembra bila je izložba ULUHa, u čast Dana Republike. Bilo je izloženo 128 radova, 82 slikara i 21 vajara. U gradskoj galeriji, od 8. novembra bila je izložba skulpture i crteža Ksenije Kantoci. Izlagala je 8 skulpture i 13 crteža.

U Kabinetu grafike JAZU, oktobra meseca bila je izložba grafike slikara Zlatka Slevca. Izlagao je 40 grafika u raznim grafičkim tehnikama.

U Muzeju za umetnost i obrt od 28. decembra do 1. januara bila je izložba radova u staklu Antuna Motike, slikara. Izlagao je 23 rada.

U dvorani društva arhitekata pod naslovom „Nemir vremena“ bila je izložba slika Vladimira Udatnog; izlagao je 40 monotipija i ulja. U Studentskom centru, od 10. do 25. novembra bila je prva samostalna izložba slika Franje Korena, izlagao je 23 slike u temperi i ulju i nekoliko crteža. Od 20. novembra bila je prva samostalna izložba grafike slikara Miroslava Suteja.

KIKINDA

U Narodnom muzeju bila je otvorena od 6. do 16. oktobra prva izložba slikarske kolonije, na kojoj je 11 izlagača izložilo 20 dela.

LJUBLJANA

U Narodnoj galeriji, od 5. oktobra do 26. novembra bila je izložba „Anton Ažbe i njegova škola“, povodom stogodišnjice njegovog rođenja. Bilo je izloženo 77 radova; Richard Japokić, Ludvik Kuba, Nadežda Petrović, Josip Račić, Matija Sterne, Ferdo Vesel i Beta Vukanović.

NOVALJA

Oktobra meseca bila je izložba slikara Ivana Palčića, izlagao je 30 grafika.

OPATIJA

U dvorani hotela „Central“, od 21. septembra bila je otvorena izložba „15 jugoslovenskih slikara i kipara“.

OSIJEK

U čast dana Republike, od 24. septembra bila je izložba Podružnice ULUHa za Slavoniju, izlagali su osam članova Podružnice.

PANČEVO

U Narodnom muzeju, od 13. septembra do 12. oktobra bila je komemorativna izložba slika Zore Petrović, na kojoj su bila izložena 23 eksponata.

ROVINJ

U Gradskom muzeju bila je otvorena 27. jula izložba zbirke muzeja, na kojoj je bilo izloženo 37 slika i grafika, 5 skulptura i 18 keramika.

RIJEKA

U Modernoj galeriji bila je od 16. do 30. oktobra izložba Kirinčić Antona, pod nazivom „Izložba motiva iz Primorja i Zagreba“, na kojoj je bilo izloženo 32 ulja i 5 grafika. Od 28. novembra do 15. decembra bila je izložba riječke podružnice ULUHa, na kojoj su 23 umetnika izložila 43 ulja, 8 skulptura i 7 akvarela. Prodajna izložba Moderne galerije, bila je održana od 22. decembra do 12. januara na kojoj je 21 izlagač prikazao 12 ulja, 1 skulpturu, 19 grafika i 14 keramika.

U dvorani Doma JNA tokom septembra bila je izložba slika Vinka Pevčina.

SKOPJE

U Radničkom domu, od 22. septembra do 1. oktobra bila je samostalna izložba slika Petra Nikolovskog. U oktobru je održana izložba pod naslovom „Akvarel u mom tvorećem opusu“, slikara Dmitra Pandilova Avramovskog. Od 21. oktobra do 1. novembra bila je samostalna izložba grafika slikara Božina Bartulovskog pod nazivom „Varijacije iz koncentracijskih logora“.

U Umetničkoj galeriji, početkom novembra, bila je održana izložba makedonskih slikara pod nazivom „Skoplje u likovnim delima“. Od 13. novembra do 5. decembra bila je jesenja izložba DLUMA povodom sedamnaestogodišnjice osnivanja; bilo je izloženo 88 radova slikara, vajara i grafičara.

SENTA

U Narodnom muzeju, od 16. septembra do 1. novembra, bila je izložba slika iz fonda muzeja, nastalih u slikarskim kolonijama. Bilo je izloženo 32 rada, 14 umetnika. U periodu od 4. do 14. novembra bila je samostalna izložba crteža beogradske vajarke Vide Jocić. Od 18. novembra do 19. decembra bila je izložba slika i skulptura učesnika kolonije u Senti 1962. godine. Izlagalo je 13 slikara i jedan vajar 33 rada.

SREMSKA MITROVICA

U muzeju Srema, od 22. septembra do 7. oktobra bila je izložba pod naslovom „Sava Šumanović i srpski pejzaž između dva rata“. Bilo je izloženo 42 rada.

SMEDEREVO

U sali Gradske biblioteke, od 20. do 30. oktobra bila je izložba Muslima Milića, slikara i Selimira Jovanovića, vajara.

SARAJEVO

U Umetničkom paviljonu, od oktobra do kraja decembra, održane su samostalne izložbe slika, slikara Petra Tješića, Milete Perišića, Mensura Derivevića, Karla Rivere, Dragoljuba Ivanovića i Dobrivoja Beljkašića.

SLAVONSKI BROD

U dvorani Historiskog arhiva, od 29. novembra bila je izložba slikara Predraga Gola i Krunoslava Kerna. Bilo je izloženo po 8 radova od svakog autora.

SPLIT

U Galeriji umjetnina, od 13. do 30. oktobra bila je izložba slika Miodraga Protića, izlagao je 10 ulja.

U podrumima Dioklecijanove palate, od 30. avgusta do 15. septembra, bila je samostalna izložba tempere Tanje Taranovske, slikara iz Beograda. Izlagala je 15 radova.

U salonu ULUHa, od 11. do 20. novembra, bila je izložba Borke Avramove i Svetozara Domića. Izlagao je 17 skulptura i 16 ulja. U Dvorani centra za kulturu Radničkog sveučilišta „Djuro Salaj“, od 28. novembra bila je izložba grupe „Novembar 61“. Izlagalo je 6 umetnika, 16 ulja i tempera i 4 skulpture.

U Muzeju grada, od 18. septembra do 5. oktobra, bila je izložba slikara Antuna Zupe, pod nazivom „Split između dva rata“. Izlagao je 15 gvaševa, akvarela i crteža.

TITOGRAĐ

U Umetničkom paviljonu, od 11. do 18. novembra bila je izložba plakata i scenografije

Vojislava Žičića, na kojoj je izlagao 37 radova. Od 25. novembra do 5. decembra bila je tradicionalna izložba ULUCGa u čast dana Republike. Izlagalo je 29 autora, 64 rad (slike, skulpture, grafike).

TREBINJE

U društvenim prostorijama Industrije alata, od 4. do 14. oktobra bila je samostalna izložba slika i skulptura Ejuba Begovića.

ČAKOVEC

U Domu sindikata, od 23. decembra do 6. januara bila je izložba slikara i vajara Hrvatskog Zagorja i Medumurja. Izlagalo je 18 umetnika.

Izložbe u inostranstvu

BRISEL

U galeriji „Egmont“, od 16. februara, otvorena je izložba pod nazivom „Slikari Jugoslavije“, na kojoj su izlagali šest slikara iz Vojvodine: Nikola Graovac, Milan Kečić, Mića Nikolajević, Milan Kerac, Anka Oprešnik i Tiyyadar Vanjek. Bilo je izloženo 15 slika i 15 grafika.

GRINIČ

U Brus muzeju u gradu Griniču u Americi, od 17. februara, bila je izložba slika Bate Protića, slikara iz Beograda. Izlagao je 32 slike. Izložba će biti otvorena do 3. marta.

INDIJA

Na poziv Komisije za kulturne veze sa inostranstvom Indije otvorena je 23. februara u Nju Delhiju, izložba slika Petra Lubarde, jugoslovenski gost izložio je 60 radova iz raznih perioda stvaralaštva.

LONDON

U galeriji Hampstead Art Cellar, od 26. novembra do 10. decembra bila je izložba malih akvarela zagrebačkog slikara Andrije Handje.

LENJINGRAD

U Ermitažu, od 17. decembra bila je izložba slika jugoslovenskih primitivaca, izlagali su: Belić Cvjetan, Bukteniča Eugen, Brašić Janko, Filipović Franjo, Gaži Dragan, Feješ Emerik, Kovačević Mišo, Paluška Martin, Generalić Ivan, Rabuzin Ivan, Knjazović Janko, Večenaj Ivan, Mraz Franjo, Mehkek Martin, Virius Mirko, Skurjeni Matija, Venjarski Andrej, Sokol Janko, Smajić Petar, Torti Lavoslav, Živković Bogosav. Bila su izložena 95 dela. Izložba je 10. januara bila prenesena u Moskvu.

MONTE KARLO

Na izložbi „Velika međunarodna nagrada slikarstva i skulpture – Salon Bosio 1962“, uzelo je učešće deset jugoslovenskih umetnika: Ljubica, Miriam Lekić, Viktor Goričan, Quintino Basanić, Konstantin Bradić, Ljiljana Petrović, Vladan Radovanović, Mića Vujović, Ivo Vojvodić, Nenad Krivić. Izložba je bila otvorena od 18. novembra do 10. decembra.

MILANO

U galeriji Barbaru, izlagao je tokom meseca januara dubrovački slikar Branko Kovačević, radove u ulju.

NJU JORK

Direktor Bruklin muzeja iz Nju Jorka u saradnji sa Modernom galerijom iz Beograda, Zagreba i Rijeke izvršio je izbor akvarela za XXII Međunarodnu izložbu akvarela. Izložba je bila otvorena 18. februara. Izlagali su: Ana Bešlić, Milo Dimitrijević, Ivan Generalić, Nedeljko Gvozdenović, Andrej Jemec, Ivan Kalina, Albert Kinet, Milan Konjović, Stane Kregar, Mile Kumbatović, Slavko Marić, Milo Milunović, Edo Murtić, Pedja Nešković, Miodrag Nagorni, Vladimir Pecarski, Pedja Milosavljević, Mića Popović, Djordje Popović, Vladimir Potočnjak, Zlatko Prica, Nikola Rajzer, Josip Restek, France Slana, Jakov Smokvina, Ljubica Sokić, Slobodan Sotirov, Mladen Srbinić,

(nastavak na sledećoj strani)

Leonid Sejka, Frano Simunović, Ivanka Živković. Izlagali su pedeset i jedan rad.

SOFIJA
Izložba pod nazivom „Šest jugoslovenskih grafičara“, bila je otvorena od 17. decembra do 4. januara, na kojoj su bile izložene 103 grafike. Izla-

gali su: Riko Debenjak, Boško Karanović, Albert Kinert, Vladimir Makuc, Ordan Petlevski, Stojan Čelić.

TRST
U galeriji Sistina, od 6. do 25. oktobra bila je izložba slika Eme Bursać, slikara iz Zagreba.

KONKURSI

LJUBLJANA
Moderna galerija u Ljubljani obavestila je preko naših udruženja sve grafičke sekcije o konkursu za V međunarodnu izložbu grafike, koja će se održati od 9. juna do 15. septembra. Zainteresovani umetnici mogu da pošalju najviše tri grafička lista, sa detaljnom biografijom, najkasnije do 15. marta.

Adresa: Moderna galerija
V. međunarodna grafička rastava
LJUBLJANA
14, Tomšičeva

UNESCO
Preko Međunarodnog udruženja likovnih umetnika primili smo obavještenja o konkursima koji su raspisali Nacionalni komiteti pojedinih zemalja, članica UNESCOa. Prilazemo sve dobijene podatke. Ukoliko kandidat želi bliže informacije neka se obrati na navedene adrese.

AMERIKA
Umetnička škola Bruklin muzeja u Njujorku raspisuje konkurs za slikarstvo, crtež, vajarstvo i keramiku. Kandidat treba uz molbu da priloži dve preporuke profesora ili dvojice poznatih umetnika svoje zemlje. Stipendija iznosi troškove studija u toku jedne školske godine. Prijave treba dostaviti najkasnije do 1. maja 1963. godine.

Adresa: Brooklyn Museum Art School,
Eastern Parkway
Brooklyn, 38
NEW YORK
U.S.A.

ARGENTINA
Udruženje za unapredjenje lepih umetnosti raspisalo je konkurs za umetnike, slikare, vajara i grafičare, koji će moći da borave godinu, ili više dana u Buenos

Airesu, na specijalizaciji. Visina stipendije nije precizirana.

Adresa: Asociación Estimulo de Bellas Artes
701, Cordoba
BUENOS AIRES
Argentina

Nacionalni komitet u La Plati raspisao je konkurs za umetnike svih zemalja, koji su diplomirali Akademiju ili fakultet a žele dalje usavršavanje. Stipendija im omogućuje boravak od jedne školske godine i iznosi 5.000 argentinskih pezosa.

Adresa: Universidad Nacional de la Plata
calle 7, No: 775
LA PLATA
Argentina

ITALIJA
Stipendiju Positano Art Workshop, Inc., samo za slikarstvo, za usavršavanje u Italiji dodeljuje Amerika. Kandidat treba pored molbe da ima preporuku jednog profesora Akademije. Pravo na učešće imaju umetnici do 35 godina starosti. Stipendija iznosi troškove, boravka i učenja u trajanju od dva meseca.

Adresa: Positano Art Workshop, Inc.
Palazzo Murat
POSITANO
(Salerno)
Italija

KANADA
Fondacija Elizabeth Greenshields raspisala je konkurs za stipendiju za grafiku i skulpturu. Visina stipendije nije precizirana a trajeće jednu školsku godinu.

Adresa: Elizabeth Greenshields Memorial Foundation
1814 Sherbrooks Street West,
MONTREAL, 25
Kanada

MADJARSKA

Madjarska vlada raspisala je konkurs za studije na univerzitetu ili akademijama. Kandidat mora da ima završenu srednju školu, godine starosti do 26 i treba da zna jedan od jezika: engleski, francuski, nemački, ruski. Stipendija iznosi troškove puta (odlazak i povratak) i boravka u zemlji. Stipendista je oslobođen troškova školarine i socijalno je osiguran. Stipendija iznosi 850 forinti mesečno i daje se u trajanju od 4 do 6 godina. Prijave treba dostaviti najkasnije do 1. aprila.

Adresa: Ministère de la culture
Szalay, 10-14
BUDAPEST
Madjarska
ili Madjarska ambasada
BEOGRAD
Ivana Milutinovića 74

NEMAČKA

Institut lepih umetnosti raspisao je konkurs za slikare, vajara i grafičare. Kandidat je obavezan da ima srednjoškolsko obrazovanje. Stipendija se daje u trajanju od godinu dana i iznosi 300 DM. Troškovi školarine plaćeni.

Adresa: Aussenreferat der Hochschule für Bildende Künste
33, Hardenbergstrasse
BERLIN — Charlottenburg
Nemačka

ČEHOSLOVAČKA

Nacionalni komitet Čehoslovačke raspisao je konkurs za dve stipendije od 6.000 kruna u trajanju od 3 meseca (2.000 kruna mesečno) za 1963. godinu. Pravo na učešće imaju slikari, vajari i grafičari. Zainteresovani umetnici potrebno je da podnesu Šavezu likovnih umetnika Jugoslavije, najkasnije do 15. aprila, biografiju i 5 fotografija svojih radova. Stipendista je dužan da pokrije troškove odlaska i povratka do naznačene zemlje.

Adresa: Savez likovnih umetnika Jugoslavije
26. Terazije
BEOGRAD

F.I.D.E.M.

Preko naših udruženja obavestili smo sve umetnike, izvodjače medalja o konkursu koji je raspisala Međunarodna federacija izvodjača medalja. U gradu La Haye u Holandiji, od 17. do 22. juna održaće se X Međunarodni kongres federacije izvodjača medalja u okviru koga će biti organizovana velika izložba modernih medalja. Medalje treba da budu radjene posle 1945. godine, u metalu, kamenu ili slonovači i treba da budu dostavljene pre 1. marta 1963. godine.

Adresa za kongres:
Bureau du congres
F.I.D.E.M.

14, Burgemeester de Monchyplein
LA HAYE
Holandija

Adresa za izložbu:
Exposition internationale de médailles — Gemeentemuseum
41, Stadhouderslaan
LA HAYE
Holandija

NAGRADE

Na trećem „Oktobarskom salonu“, održanom u Beogradu oktobra meseca, nagradu kritike dobio je Zoran Pavlović, slikar.

U Ečkoj, na VII izložbi Umetničke kolonije, održanoj 29. novembra, nagradu kolonije na temu „leto“ dobio je za slikarstvo Ivan Tabaković, a za skulpturu Aleksandar Zarin.

Tradicionalna nagrada lista „Politike“ za 1962. godinu, iz fonda Vladislava Ribnikara, u iznosu 300.000 dinara, dodeljena je Ivanu Tabakoviću, slikaru i profesoru Akademije primenjenih umetnosti u Beogradu, za samostalnu izložbu u salonu Moderne galerije.

Nagrada „Zlatno pero“ Udruženja primenjenih umetnika Srbije, dodeljena je 20. januara, za najbolju ilustraciju slikaru Slobodanu Bogojeviću.

Nagrada NOO Mostar „14. februar“, u visini od 150.000 dinara a koja se dodeljuje povodom godišnjice oslobođenja grada, dodeljena je ove godine slikaru Karlu Afan de Riveri.

BIBLIOGRAFIJA KNJIGA O LIKOVNOJ UMETNOSTI I UMETNICIMA

27. *Memorijal Nadežde Petrović*. I. Izložba slika. Katalog. Slobodan S. Sneider: Umesto predgovora. Podatke za biografiju prikupio, obradio i „Memorijal Nadežde Petrović“ napisao Radomir D. Stanić. Čačak. Izdanje Memorijala Nadežde Petrović. 1960. Str. 20 sa reprodukcijom + 39 sa slikama i reprodukcijama. Sadrži i članak dr. Katarine Ambrozić: Nadežda Petrović. — Sa literaturom.
28. *MENAŠE, LUC. Holandsko slikarstvo 17. stoletja*. Ljubljana. „Mladinska knjiga“. 1960. Str. 111 + 18 tabli sa reprodukcijama. — Kol. Likovni zvezki, 1.

29. *MIHAĆ, LJILJANA. Impresionizam*. Beograd. „Rad“. 1960. Str. 36 + 6 tabli sa 12 slika. — Kol. Radnički univerzitet. Umetnost.
30. *MIHAILOVIĆ, RADMILA. Renesanse u Italiji*. Beograd. „Rad“. 1960. Str. 38 + 6 tabli sa 12 slika. — Kol. Radnički univerzitet. Umetnost.
31. *MIJOVIĆ, PAVLE Bókokotorska slikarska škola XVII—XIX vijeka*. I. Zograf Daskal Dimitrije. Titograd. Istoriski institut NR Crne Gore. Beograd. „Naučno delo“. 1960. Str. 94 sa 16 crteža + 12 tabli sa slikama. Sa literaturom u podtekstu.
32. *MIJOVIĆ, PAVLE. Pečka patrijaršija*. Beograd. Turistički savez Srbije.

1960. Str. 32 sa slikama u tekstu. — Kol. spomenici kulture, 5. Sa literaturom.

33. *Milo Milunović*. Miodrag B. Protić: Predgovor. Beograd. „Prosveta“. 1959. Str. 17 + 12 tabli sa reprodukcijama. — Kol. Slikari i vajari.
34. *MILOŠEVIĆ, DESANKA. Gračanica*. Beograd. Turistički savez Srbije. 1960. Str. 16 sa slikama u tekstu. — Kol. spomenici kulture, 9. Sa literaturom.
35. *MOMČILO, STEVANOVIĆ. Milan Milovanović*. Dr. Miodrag Kolarić Kosta Miličević. Narodni muzej. 1960. Str. 68 + 15 tabli sa reprodukcijama.
36. *Muzej primenjene umetnosti*. Zbornik 3—4. Odgovorni urednik: Nada Andrejević — Kun. Beograd. Muzej primenjene umetnosti. 1958. Str. 206 sa slikama i crtežima.

(Nastavak u idućem broju)

IZRAĐA S AVEZA

PRIMEDBE I SUGESTIJE KOMISIJI ZA USTAVNA PITANJA

Na zajedničkoj sednici održanoj 28. januara 1963. u Beogradu predstavnici saveza kompozitora, likovnih umetnika, književnih prevodilaca, filmskih radnika, književnika, dramskih umetnika, muzičkih umetnika, filmskih reditelja i scenarista, likovnih umetnika primenjene umetnosti, složili su se da komisiji za Ustavna pitanja upute izvesne primedbe i sugestije u cilju konkretnijeg definisanja u Ustavu značaja i uloge kulture i umetnosti u našem društvu i da se jasnije odredi i tačno utvrdi status, društveno ekonomski položaj umetnika kao individualnog stvaraoča. One glase:

1) Kultura je, nesumnjivo, najviša humana forma razvijanja odnosa među ljudima zbog čega joj, kao neophodnoj potrebi, socijalističko društvo treba da obezbedi najpovoljnije uslove što bujnijeg razvoja. Kako dela kulture i umetnosti iziskuju pretežno individualan rad, u socijalističkom društvu, koje bazira na udruženom radu u radnim organizacijama, treba kulturnom i umetničkom stvaralaštvu naročito odrediti odgovarajući, makar i iznimni položaj, pogotovu kada je za to stvaralaštvo neophodno korišćenje i društvenih sredstava.

Da bi se ovo sigurnije sprovelo, potrebno je, po našem mišljenju, da se u Ustavu *specijalno ukaže na naročiti značaj i društvenu ulogu kulture i umetnosti i da se kulturi i umetnosti i organizaciji obezbede uslovi za njeno nesmetano razvijanje*. Iz aspekta ove potrebe čini nam se da je neophodno da se Ustavom odredi *da zajednica obezbeđuje kulturi i umetnosti, kao vitalnim potrebama društva, uslove za razvoj i stvaranje*.

2) Osnov društveno-ekonomskog uređenja Jugoslavije čine prema čl. 6 Prednacrtu, slobodan udruženi rad na sredstvima za proizvodnju u društvenoj svojini i samoupravljanje radnih ljudi u proizvodnji i raspodeli društvenog proizvoda u radnoj organizaciji i društvenoj zajednici. U vezi s tim, Prednacrt je obezbedio samo radnicima tih organizacija prava i mogućnosti koje daje rad na udruženom radu u radnoj organizaciji s društvenim sredstvima, dok je umetnike kao individualne stvaraoce, kojima je takođe za njihova stvaranja korišćenje društvenih sredstava neophodno, ali čiji rad po svojoj prirodi zahteva individualno stvaralaštvo, mimoišao ne priznavši im mogućnost da u stvaranju koriste društvena sredstva ni da upravljaju radom organizacija u kojima se njihova dela proizvode.

Na ovaj način bi, kao i dosad, umetnici bili lišeni mogućnosti da upravljaju, odnosno da učestvuju u upravljanju radnom organizacijom koja odlučuje da li će se i kako njihova dela tehnički izraditi, umnožiti, izvesti ili na drugi način publikovati. Tako na primer književnik ne bi imao nikakve ingerencije u upravljanju književnim izdavačkim preduzećem koje odlučuje da li će njegovo delo izdati, dramski pisac pozorištem koje bi trebalo njegovo delo prikazati, kompozitor muzičkom agencijom koja bi trebala njegovu kompoziciju izvesti itd. Čak ni autori filmskih dela ne bi imali ingerencije u upravljanju filmskim preduzećem u kojem oni svoja dela ostvaruju udruženim radom međusobno i sa članovima kolektiva tih preduzeća.

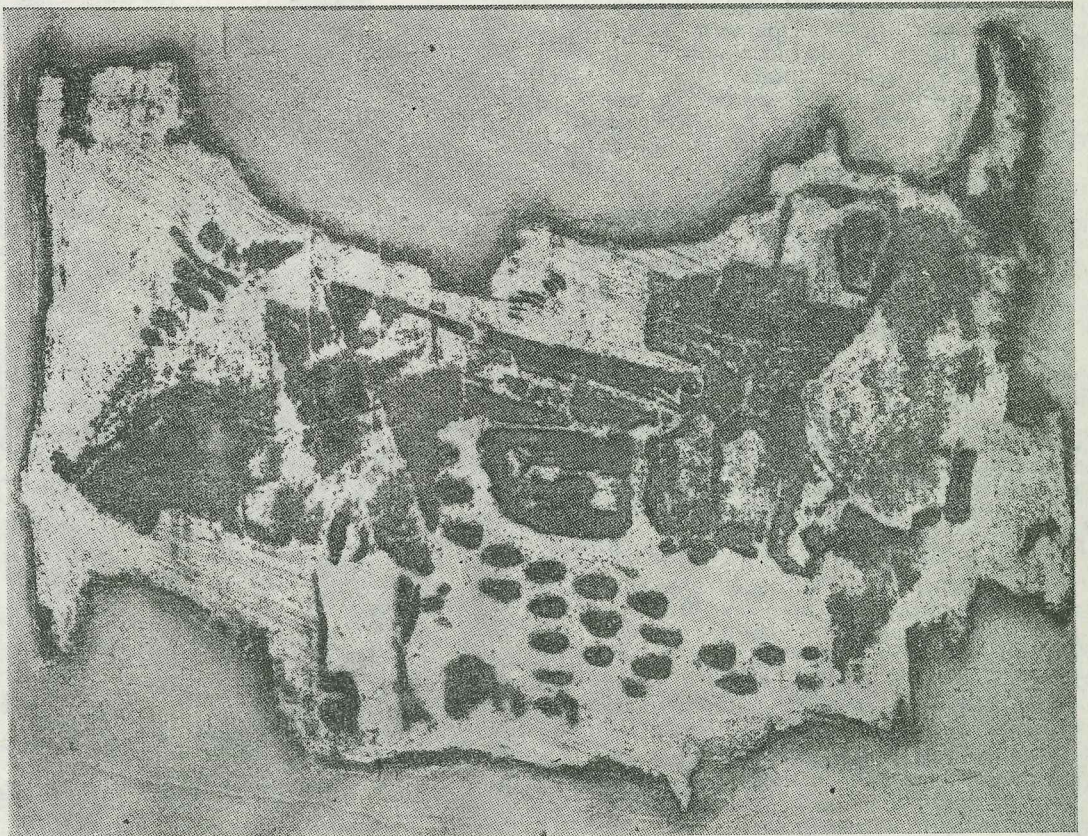
Ovakva situacija stoji u suprotnosti sa osnovnim principima društveno-ekonomskog uređenja naše zemlje, izraženim u čl. 7 Prednacrtu: principom da su rad i rezultati rada jedini osnov i merilo ma-

terijalnog i društvenog položaja čoveka. Umetnik je naime po svom radu glavni i neposredni proizvođač, a njegov društveni položaj prema Prednacrtu ne sledi konsekvence iz ove činjenice.

Radi toga potrebno je da se *stvaralački rad, koji je po svojoj prirodi individualan, izjednači u pogledu prava iz tog rada sa udruženim radom na sredstvima za proizvodnju u društvenoj svojini u radnoj or-*

ganizaciji, i umetnicima-stvaraocima priznaju u pogledu njihova rada sva prava koja su priznata radniku u radnoj organizaciji, uključujući tu i pravo učešća u samoupravljanju organizacijom u kojoj se njegovo delo ostvaruje odnosno treba da se ostvari, prikaže, izvede ili na drugi način publikuje.

3) Konačno treba obezbediti da umetnici budu pravilno predstavljeni u predstavničkim telima. Treba da im se za izbor za sva ta tela prizna aktivno i pasivno pravo glasa i da im se specijalno u kulturno-prosvetnim većima obezbedi omer koji u odnosu na prosvetne radnike odgovara principima iznesenim napred pod 1) i 2).

Riko Debenjak KOMPOZICIJA

INOSTRANI GOSTI

Sa izložbom „Sto radova savremene sovjetske umetnosti” doputovali su u Jugoslaviju, kao gosti Komisije za kulturne veze sa inostranstvom, slikar Tarasov i kustos lenjingradskog Ermitaža, Larisa Salmina. U prostorijama Saveza likovnih umetnika organizovan je 5 decembra susret sovjetskih predstavnika sa jugoslovenskim umetnicima. U razgovoru koji je trajao oko pet časova raspravljalo se o likovnim ostvarenjima u Sovjetskom savezu i kod nas, kao i o Bijenalu u Veneciji. Prisustvovalo je 12 naših umetnika.

Posle učestvovanja na Bijenalu u Veneciji, engleski vajar Hubert Dalwood, doputovao je u Jugoslaviju, kao gost Komisije za kulturne veze sa inostranstvom, sa svojom izložbom. Šestog decembra u prostorijama Saveza, priređen je prijem kome su prisustvovali predstavnici Britanskog saveta, umetnici i kulturni radnici.

Na proputovanju kroz Jugoslaviju boravio je nekoliko dana u Beogradu direktor Instituta lepih umetnosti u Ministarstvu za kulturu Meksika, Horacio Flores Santez. Savez likovnih umetnika organizovao mu je sastanak sa jugoslovenskim umetnicima u svojim prostorijama. Gost iz Meksika pričao je o umetnosti svoje zemlje, interesovao se za naša likovna ostvarenja a posebno za našu srednjevekovnu umetnost. Sastanak je bio 8 januara i bilo je prisutno deset umetnika.

Bugarski slikar Dečko Uzunov boravio je u Beogradu kao gost Komisije za kulturne veze sa inostranstvom, koja mu je organizovala i samostalnu izložbu. U prostorijama Saveza sastao se, 21 januara, sa grupom naših umetnika. Vođen je razgovor o budućoj saradnji umetnika Balkana i eventualnoj zajedničkoj izložbi. Prisustvovalo je šest umetnika.

IZRAĐA SAVEZA

UČEŠĆE LIKOVNIH UMETNIKA NA AUTOPUTU 1963 GODINE

Glavni štab omladinskih radnih brigada obratio se SLUJ sa željom da umetnici i ove godine uzmu učešća u izgradnji deonice Autoputa „Bratstvo-Jedinstvo” od Osipaonice do Beograda. Prošle godine jedan manji broj slikara i vajara (8 iz ULUS-a i 2 iz ULUH-a) proveo je na Autoputu nekoliko dana obilazeći brigade po naseljima, održavajući predavanja i vodeći razgovore sa omladincima, ili na razne druge načine saradujući sa njima. Ove godine u razgovorima između Sekretarijata našeg Saveza i predstavnika Štaba omladinskih brigada postignuta je načelna saglasnost o saradnji i predviđeno je da umetnici na više raznih načina mogu uzeti učešća u ovogodišnjim akcijama. U dva maha — prvi put 15. i 16. maja a zatim 25. i 26. septembra — grupe od 7—12 članova ULUSa ići će u dvodnevnu posetu omladinskim naseljima i tom prilikom održavati predavanja i razgovore sa brigadistima. Počevši od maja meseca, svako od sedam naselja na Autoputu moćiće da primi po jednog ili dva umetnika na duži boravak u trajanju najmanje sedam dana. Na taj način u toku šest meseci boravili bi svakog meseca po naseljima članovi po jednog od naših republičkih udruženja. Redosled tog učešća bio bi naknadno utvrđen, zavisno od prijave.

U septembru oformila bi se pri Autoputu radna baza u kojoj bi se našlo na okupu više članova Saveza iz svih naših krajeva, koji bi se bavili na terenu svojim radom a u isto vreme bili i na raspoloženju štabu ORB, za održavanje predavanja, razgovore sa brigadistima, ili priređivanje izložbi, već prema sklonostima samih umetnika ili potrebama koje se budu ukazale.

Za celo vreme dok traju radne akcije postoji mogućnost da se po omladinskim naseljima priređuju pojedinačne ili grupne izložbe dela naših umetnika (prvenstveno bi došli u obzir oni radovi koje je lako prenositi, kao što su to crteži ili grafike).

Štab ORB je spreman da izda mapu najuspelijih crteža nastalih na Autoputu.

Radi što bolje organizacije celog ovog poduhvata — učešća umetnika u akcijama na Autoputu, bilo bi potrebno da se prijave svojim udruženjima svi oni koji su za te akcije zainteresovani (o detaljnima bi naknadno bili obavesteni, preko svojih udruženja) sa napomenom za koji od tih mogućih oblika rada se interesuju. Krajnji rok za prijem biće 15. april 1963. godine.

Milena Lah MLADOST, SKULPTURA RAĐENA NA AUTO-PUTU

SAVETOVANJE PREDSTAVNIKA GRAFIČKIH SEKCIJA

Savetovanju su prisustvovali Kosta Angeli Radovani, Ljubomir Belogaski, Riko Debenjak, Marjan Detoni, Jovan Dimovski, Božidar Jakac, Albert Kinert, Boško Karanović, France Mihelič, Milivoje Nikolajević, Živka Pajić i Aleksandar Šivert. Sastanak je održan u okviru proslave petnaestogodišnjice Saveza i na njemu su učestvovali članovi koji su istovremeno bili pozvani na vanredni plenum kao osnivači, članovi Izvršnog odbora i Umetničkog saveta Saveza i bio je zamišljen samo kao priprema za jedno šire savetovanje grafičara.

Na održanom sastanku uočena je potreba da se u najskorije vreme organizuje sastanak predstavnika grafičkih sekcija udruženja na kome bi se iscrpno raspravljalo o stanju grafike u republikama. Isto tako će se raspravljati o najvažnijim momentima daljeg razvitka ove likovne oblasti. Zaduženje referenata i određivanje termina prepušteno je udruženjima. Predloženo je da se sastanak održi u Subotici ili Ljubljani u maju ove godine. Broj

predstavnika na ovom savetovanju utvrdiće Savez pri čemu će se voditi računa o mogućnosti šireg učešća članova.

Na sastanku je saopšteno da je Savez likovnih umetnika ponovo preduzeo korake kod Državnog sekretarijata za poslove finansija SIV-a da se obezbede sredstva za nabavku hartije i da zainteresovana udruženja pošalju uzorke hartije za koju postoji potreba kako bi se izbegla jednoobrazna nabavka. Ispoljilo se jednodušno mišljenje da Savez treba da ostane jedini nabavljač ovog materijala dok to trgovina ne reši na odgovarajući način.

Dalje je bilo reči o članstvu u Xylonu i potrebi uplaćivanja članarine kao i učešća na sledećoj izložbi. Dosada je grafička sekcija Saveza bila nacionalna sekcija ovog udruženja a Božidar Jakac njen sekretar. Posle prestanka rada Sekcije Saveza i ovo je bilo zapušteno, tako da je na poslednjoj izložbi učestvovalo svega 6 članova iz Slovenije i po jedan iz Hrvatske i Srbije. Konstatovano je da je to mali

broj a uzrok je nedovoljno popularisanje u udruženjima.

Uporedo sa pripremom za sledeću izložbu potrebno je regulisati pitanje članarine koja se plaća u dinarima.

Ostala pitanja koja su pokrenuta na ovom sastanku biće šire obuhvaćena na prestojećem sastanku u maju ove godine.

PISMO KOMISIJE ZA KULTURNE VEZE SA INOSTRANSTVOM SIVA

Uobičajena je praksa da mnogi naši umetnici, grupno ili pojedinačno, kao i galerije, organizuju izložbe u direktnom aranžmanu sa inostranim partnerima, nekad sa većim nekad sa manjim uspehom. Prema napomenama naših ambasada i zvaničnih predstavništva bilo bi potrebno da organizatori ovakvih izložbi prethodno obaveste ove naše institucije, koje su spremne da im pruže potrebnu pomoć.

Molimo Vas da o ovome obavestite udruženja i umetnike.

29 januar 1963.

Beograd

Komisija za kulturne veze sa inostranstvom

Iz rada međunarodnog udruženja

MARKO ČELEBONVIĆ U LATINSKOJ AMERICI

Na petnaestoj sednici Izvršnog komiteta Međunarodnog udruženja likovnih umetnika, održanoj aprila meseca 1962. godine u Varšavi, odlučeno je da drug Marko Čelebonović, potpredsednik Izvršnog komiteta otputuje, u toku leta, u Latinsku Ameriku u cilju uspostavljanja jače saradnje sa umetnicima ovog kontinenta.

U toku svog dvomesečnog boravka u Latinskoj Americi, drug Čelebonović je imao zadatak da poseti Nacionalne komitete zemalja članica UNESCOa i da se upozna sa njihovim problemima na polju unutrašnje i međunarodne saradnje. Od trinaest zemalja učlanjenih u UNESCO, drug Čelebonović je posetio jedanaest i to: Kubu, Gvatemalu, Kosta Riku, Kolumbiju, Braziliju, Urugvaj, Čile, Argentinu, Paragvaj, Boliviju i Meksiko.

Izveštaj druga Čelebonovića o ovoj njegovoj misiji objavljen je u Informativnom biltenu Međunarodnog udruženja likovnih umetnika, broj 45 za 1962. godinu, u izdanju UNESCOa.

PISMO SAVEZU

Dragi drugovi,

Pre svega dozvolite mi da Vam se predstavim. Ja sam pesnik, izdao sam nekoliko knjiga stihova.

Između Vam šta me je pobudilo da Vam pišem. Za vreme rata sa hitlerovskom Nemačkom učestvovao sam rame uz rame sa slavim vojnicima Narodno-oslobodilačke armije Jugoslavije. Od tog vremena u mom srcu živi nezaboravna uspomena na Vašu herojsku zemlju, i Vas, ljude te zemlje.

Uporedo sa literarnim stvaranjem studiram istoriju umetnosti i sakupljam dela likovnim umetnika. Želeo bih da upotpunim svoju kolekciju slikom koja bi me podsećala na Jugoslaviju, za koju me mnogo šta vezuje.

Budite ljubazni i obavestite me o imenu i adresi umetnika koji bi želeo da izmeni sa mnom poklone. Ja bih mu poslao (sa nje govim odobrenjem) svoju knjigu, a on meni neki, ne veliki crtež ili skicu jednog predela Jugoslavije. Ovo bi mogao da bude i početak jednog lepog prijateljstva.

Biću Vam mnogo zahvalan ako ispunite ovu moju iskrenu želju.

18 oktobar 1962.

Moskva

Sa pozdravom i poštovanjem,
Mihail Nikolajević Čorbukov
Č-21, do vostrebovanija
M O S K V A
SSSR

RAD INFORMATIVNOG CENTRA SAVEZA LIKOVNIH UMETNIKA JUGOSLAVIJE

Na Plenumu Izvršnog odbora Saveza likovnih umetnika Jugoslavije, održanom januara 1960. godine, odlučeno je da se pri Savezu likovnih umetnika osnuje Informativni centar. Juna meseca iste godine Centar je počeo sa radom. Informativni Centar je osnovan sa ciljem da prikupi i sredi sve podatke o likovnim umetnicima, grupama, udruženjima, delima i likovnim manifestacijama u zemlji i inostranstvu, da potpomogne rad na proučavanju jugoslovenske savremene umetnosti, njenom prikazivanju i popularisanju, da stavi na raspoloženje organizacijama, ustanovama, izdavačkim preduzećima, štampi, istoričarima umetnosti, naučnim radnicima precizne informacije o stanju i razvoju savremene likovne umetnosti u Jugoslaviji.

Informativni centar raspolaže hemerotekom o svim likovnim događajima u zemlji i inostranstvu od 1953. godine do danas, fototekom koja je još uvek nepotpuna i nesređena, katalozima i plakatama sa svih važnijih likovnih izložbi u zemlji i inostranstvu, bibliotekom i arhivom Saveza. Naročita je pažnja posvećena ličnim kartonima umetnika, članova Saveza. Preko republičkih udruženja vrši se akcija prikupljanja ličnih podataka umetnika koje sami likovni umetnici beleže u svoj lični karton. Naš Informativni centar uspeo je da sakupi do sada lične kartone nešto preko polovine svoga članstva. Informativni centar ima zadatak da kasnije vrši dopunu i ubeležava u lične kartone izložbe, nagrade, odlikovanja, i druge značajne momente u radu umetnika. Centar je uspeo da sakupi veći deo materijala iz slikarskih kolonija i simpozijuma, o njihovom nastanku i razvoju: fotografije, kataloge sa izložbi i druge materijale.

Krajem decembra 1960. godine izašao je iz štampe prvi broj Informativnog biltena Saveza. Bilten izlazi četiri puta godišnje i donosi podatke o svim važnijim zbivanjima na likovnom polju: vesti iz Saveza i republičkih udruženja: pregled izložbi u zemlji i inostranstvu, bibliografiju, konkurse, vesti iz međunarodnog udruženja itd.

M. K.

IZLOŽBE DRUŠTVA SLOVENSkih LIKOVNIH UMETNIKA PODOBOR MARIBOR

Pododbor Društva slovenskih likovnih umetnikov — Maribor broji devetnaest članova, šesnaest slikara i tri vajara.

Na izložbama koje je Pododbor organizovao prošle godine uzeli su učešće svi članovi Podružnice. Pored redovne izložbe u sklopu mariborske kulturne revije, bila je organizovana izložba u Greenwichu — Engleska i izložba u Lundnu — Švedska. Organizovane su bile u toku prošle godine i putujuće izložbe u mnogim mestima i Ljubljani. Mnogi od članova ove Podružnice izlagali su pojedinačno u zemlji i inostranstvu.

Na izložbama Pododbora redovno uzimaju učešće dva umetnika iz Ptuja i jedan iz Slovenj Gradca.

Tanaka Eisaku, Japan KOMPOZICIJA, SKULPTURA SA SIMPOZIJUMA U KOSTANJEVICI

France Mihelič MUZIKANTI

Likovni događaji likovni događaji

V MEĐUNARODNA IZLOŽBA GRAFIKE U LJUBLJANI

U Modernoj galeriji u Ljubljani, od 9. juna do 15. septembra biće održana V Međunarodna izložba grafike. Osim pozvanih autora pravo na učešće imaju svi likovni umetnici koji se bave grafikom. Svaki umetnik može da pošalje na konkurs najviše tri grafička lista.

U okviru međunarodne izložbe biće priređene retrospektivne izložbe prve trojice nagrađenih umetnika, sa prethodnih izložbi: Yozo Hamaguchi, Riko Debenjak, Kumi Sugai. Svaki od njih će biti zastupljen sa po 15 grafika.

U Odboru izložbe nalazi se kao predsednik Boris Mikoš, predsednik NO grada, sekretar Zoran Kržišnik, direktor Moderne galerije, članovi Beno Zupančič, predsednik Saveta za kulturu Slovenije, Stanka Veselinov, predsednik Saveta za kulturu Srbije, Anica Magašić, predsednik Saveta za kulturu Hrvatske, Vilko Vinterhalter, predsednik Saveta za kulturu Bosne i Hercegovine, Vuko Radović, predsednik Saveta za prosvetu i kulturu Crne Gore, Dimče Levkov, predsednik Saveta za prosvetu i kulturu Makedonije, Krsta Hegeđušić, slikar, Dr Lazar Trifunović, direktor Narodnog muzeja u Beogradu, Zvone Miklavič, načelnik NO grada Ljubljane, France Mihelič, predsednik Društva slovenski likovnih umetnikov i Marij Pregelj, predsednik Saveza likovnih umetnika Jugoslavije.

Prilikom otvaranja izložbe biće podeljene nagrade donete odlukom međunarodnog žirija koji će biti sastavljen od sedam inostranih i dva jugoslovenka člana.

ZIMSKA UMETNIČKA KOLONIJA U BAČKOJ TOPOLI

Krajem januara 1963. godine počeo je sa petnaestodnevnim radom V zimski susret umetnika u Umetničkoj koloniji u Bačkoj Topoli. U toku desetogodišnjeg postojanja Umetnička kolonija u Bačkoj Topoli unela

je u svoj rad nekoliko lepih novina. To je pre svega određena namera da se umetnicima pruži mogućnost angažovanja u sintezi likovne umetnosti i arhitekture; zatim, pružanje mogućnosti da se povremeno razmenjuju misli o umetnosti na kratkim savetovanjima i najzad, otvaranje vrata umetničke kolonije i preko zime. To je otuda jedina zimska kolonija u našoj zemlji. Tako je pružena mogućnost onim umetnicima koji nalaze pobude za stvaranje u poznojesenjim i zimskim ambijentima da maksimalno koriste priliku za svoj rad. Ovoga puta kolonija je organizovana na Poljoprivrednom dobru „Panonija”. Iako izolovani od velikih naselja, umetnici-učesnici kolonije su u tom ambijentu nalazili nove utiske i proveli svoje vreme veoma prijatno. Večeri su, razume se, obilovale razgovorima o idejnim pitanjima naše umetnosti.

U koloniji je boravilo blizu 20 umetnika. Zanimljivo je da su se pozivu organizatora odazvali Mirko Kujačić iz Mostara, koji je jedan od inicijatora osnivanja Umetničke kolonije u Počitelju, i Duško Šojlev, koji je inicijator osnivanja Kolonije u Strumici. U toku održavanja Kolonije, 26. januara, otvorena je izložba Umetničke kolonije iz Bačke Topole na kojoj su izlagali učesnici koji su preko leta boravili u Koloniji. Ova izložba treba da se prenese u Sarajevo i Mostar.

K.

IZLOŽBA SRPSKE GRAFIKE OD XV DO XIX VEKA

Inicijativom Komisije za kulturne veze sa inostranstvom postavljena je decembra meseca prošle godine u Bukureštu izložba srpske grafike od XV do XIX veka. Ova izložba otvorena je zatim u Galeriji Matice srpske, a predviđa se da se prenese i u Beograd. Ova izložba pokazuje da je uporedo sa negovanjem zidnog slikarstva na teritoriji Srbije, negovana i grafika čiji kvaliteti i broj nisu za potcenjivanje. Dva najstarija drvoreza otisnuta su sa svetogorske ploče — Raspeće i Četvorodelna ikona. Grafika je u to vreme negovana u

štamparijama kojih je bilo više na pomenutoj teritoriji. Prestajanjem sa radom štamparija javljaju se „blockbuch” izdanja kao i popularne narodne ikone. Postepeno se grafička aktivnost prenosi na teritoriju Vojvodine. Otuda je i u kolekciji Galerije Matice srpske najbogatija zbirka starih grafika. Pored drvoreza, postepeno dobija u značaju bakrorez, a od autora su već veoma poznati Hristifor Žefarović i Zaharija Orfelin, umetnici XVIII veka kojima se ova zanimljiva izložba i završava.

IN MEMORIAM

MARKO RAŠICA

Umro 26. januara 1963.

Slikar Marko Rašica rođen je 1883. godine u Dubrovniku. Prvi uspeh u mladosti postigao je scenografijom prve predstave Vojnovičevog „Ekvinocija” u Dubrovniku.

Akademiju za likovnu umetnost završio je sa odličnim uspehom u Beču, kada je dobio i prvu nagradu za portret. Prvu je izložbu imao u Beču, a kasnije je izlagao u mnogim centrima Evrope.

Od 1917 do 1945. godine bio je redovan profesor na Akademiji za likovnu umetnost u Zagrebu.

Slikao je primorske motive u ulju i akvarelu, ostavio je reļefe u srebru i nekoliko fresaka. Poslednju samostalnu izložbu imao je 1958. godine u Dubrovniku.

VASILJE POPOVIĆ-CICO

Umro 10. decembra 1962.

Vasilje Popović-Cico rođen je 1914. godine u Skadru. Gimnaziju je učio u Skoplju a Umetničku akademiju u Beogradu do 1938. godine. Iste godine postao je scenograf u Narodnom pozorištu u Skoplju. Prvi put je izlagao 1933. godine u Beogradu, kasnije je imao samostalne izložbe 1938, 1939 i 1940. godine.

Uporedo sa scenografijom, i slikarstvom, bavio se i karikatrom. Bio je karikaturlista u listu „Nova Makedonija”.

Dobio je dve republičke nagrade Vlade NR Makedonije, 1947 i 1948. godine. U Puli, na filmskom festivalu 1959. dobio je nagradu za scenografiju filma „Mis Ston”. U 1960. godini dobio je Oktobarsku nagradu za karikaturu, a 1962. godine Oktobarsku nagradu za scenografiju drame „Krvave svadbe”.

Aktivno je učestvovao do 1943. godine u Narodno-oslobodilačkoj borbi. Odlikovan je odredom za rad II reda.

INFORMATIVNI BILTEN

BROJ 9. i 10.

Centar za dokumentaciju i informacije Saveza likovnih umetnika Jugoslavije

Odgovorni urednik:
BOGOMIL KARLAVARIS

Tehnički urednik:
ALEKSANDAR ŠIVERT

Članovi redakcije:
VOJIN STOJIC,
MIRJANA KAČAREVIC,
MOMCILO KRKOVIC

Adresa: Beograd, Terazije 26/II
Telefon: 21-871

Štampa „Forum”, Novi Sad